

MineTegn på mobile enheter

2016/RB81524

Sluttrapport

Dette prosjektet er støttet av ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering gjennom Norges Døveforbund.

1) Bakgrunn for prosjektet

I 2009/2010 gjennomførte Statped (v/Møller kompetansesenter) prosjektet MineTegn (prosjektnummer 2008-3-266). Det resulterte i et nettsted der man kunne lage sin egen personlige tegnordbok som man kunne dele med andre. MineTegn ble svært populært, og det var i 2015 ca. 3.300 brukere som hadde laget sin egen tegnordbok med til sammen 212.500 tegn.

Bruk av tegn til barn har vist seg nyttig i mange ulike sammenhenger og til mange ulike grupper barn.

- Døve barn bruker norsk tegnspråk
- Tunghørte barn (og en del barn med cochleaimplantat - CI) bruker norsk med tegnstøtte
- Barn med utviklingshemming bruker tegn - gjerne mer eller mindre i kombinasjon med talespråk
- Barn med Down syndrom bruker tegn i sin kommunikasjon med andre
- Barn med ulike språkproblem profiterer på bruk av tegn

Det finnes mye litteratur og forskning som beskriver bruk av tegn til de ulike brukergruppene. Bruk av tegn til utviklingshemmede er for eksempel beskrevet i boken "Tegn-til-tale - for alle En vei til talespråket" av Nina Braadland (Gyldendal Akademisk AS 2005).

Dessuten er det også etter hvert blitt populært å benytte tegn til alle barn før de har lært å snakke slik at man har mulighet til å kommunisere med barnet i "førspråklig" alder. Det er laget materiell til dette formålet ("Sign with your Baby"), og resultatet er at foreldre kan kommunisere med barnet sitt med tegn før barnet lærer å snakke.

Statped har ansvar for prosjektet Norsk tegnordbok¹, og tegnordboken publiseres på nett (www.tegnordbok.no), og på apper til Apple iOS og Android. Tegnordboken inneholder ca. 9.000 tegn.

Det finnes altså etter hvert en del produkter som kan brukes generelt i forbindelse med opplæring i bruk av tegn. Bortsett fra MineTegn er dette imidlertid materiell som ikke er spesielt tilpasset den enkelte bruker. Noen tegnbrukere benytter, av fysiske eller kognitive årsaker, egne tegn eller varianter av tegn. Spesielle navnetegn (tegn for personer i nærmiljøet) finner man ikke i tegnordboken. Det er en utfordring å gjøre disse tegnene kjent for alle som har kontakt med brukeren. Dessuten har en del multifunksjonshemmede tegnbrukere et begrenset tegnforråd, og det er nyttig at man har en samlet oversikt over de tegnene som de bruker.

2) Målsetting og målgruppe for prosjektet

MineTegn² har blitt svært populært, og det var i 2015 3.300 brukere som har laget sin egen tegnordbok med til sammen 212.500 tegn. Man kan hente tegn fra Norsk tegnordbok, og man kan spille inn egne tegn med web-kamera. På denne måten er det enkelt å lage og vedlikeholde en spesialtilpasset tegnsamling for den enkelte tegnbruker. Tegnsamlingen vil også være lett tilgjengelig for alle som har kontakt med brukeren – lærere, besteforeldre,

¹ www.tegnordbok.no

² www.minetegn.no

annen familie, skolekamerater, naboer osv. For å ivareta personvernet kan den enkelte bruker velge om den private tegnsamlingen skal være åpen og tilgjengelig for alle eller om man må logge på med brukernavn og passord.

Man var imidlertid avhengig av å bruke PC for å få tilgang til MineTegn, og det var en stor etterspørsel etter muligheten til å bruke MineTegn med smarttelefon og nettbrett. Dette gir mye større fleksibilitet i forhold til bruken – spesielt i dagliglivet, i barnehage og skole. Man har ofte en smarttelefon eller et nettbrett tilgjengelig.

Målet med dette prosjektet var å lage MineTegn-app til smarttelefon og nettbrett, slik at man skal kunne bruke MineTegn på mobile enheter.

Målgruppen er primært barn og unge som bruker tegn og personer som disse kommuniserer med.

- Døve barn som bruker norsk tegnspråk
- Tunghørte barn (og en del barn med cochleaimplantat - CI) som bruker norsk med tegnstøtte
- Barn med utviklingshemming som bruker tegn - gjerne mer eller mindre i kombinasjon med talespråk
- Barn med Down syndrom som bruker tegn i sin kommunikasjon med andre
- Barn med ulike språkproblem som profiterer på bruk av tegn

3) Prosjektgjennomføring og metode

Statped (avdeling for læringsressurser og teknologiutvikling, Trondheim) har hatt hovedansvaret for gjennomføring av prosjektet.

Avdelingen har lang erfaring i denne typen utviklingsarbeid, og vi har egne utviklingsressurser på tegnspråk, læremiddelutvikling, design, programmering og app-utvikling. I dette prosjektet har det meste av ressursene gått med til programmering og app-utvikling. Spesielt funksjonaliteten med videoopptak på mobilen og overføring til Minetegn-serveren har vært komplisert og arbeidskrevende. Under testing har det også dukket opp en del utfordringer med bruk av norske tegn (æøå) i brukernavn, passord og tegnnavn.

Samtidig som vi utviklet app-versjonen ble det også klart at den eksisterende web-versjonen av Minetegn måtte revideres. Dette ut fra behovet for samkjøring med appen (at pålogging og eksisterende tegnsamlinger skulle være tilgjengelige på både PC og mobil), og ut fra at den gamle versjonen var basert på utgående Flash-teknologi. Vi endte opp med å lage en helt ny utgave av webversjonen basert på HTML5 i tillegg til appen.

4) Resultater og vurdering

MineTegn har vært et viktig bidrag til å bedre tegnbrukeres muligheter til å kunne kommunisere med andre mennesker. Det har gitt bedre muligheten for samarbeid mellom skole, fritid og hjem ved at alle som samhandler med brukeren har enkel tilgang til de samme tegnene. Det har også vært et bidrag til å lette overgangen fra barnehage til skole (eller ved bytte av barnehage/skole).

Gode kommunikative muligheter fører til mindre frustrasjon og vil klart bedre livskvaliteten for den enkelte tegnbruker. Det å bedre kommunikative ferdigheter vil også gi større muligheter til et selvstendig liv og bedre utsikter til utdanning og jobb.

Når første utgave av MineTegn ble utviklet var en PC-basert plattform det naturlige valget, men vi ser nå at smarttelefoner og nettbrett har blitt teknisk bedre, mer tilgjengelige og mer brukt enn PC. Vi oppnår både større utbredelse og mye bedre tilgjengelighet med MineTegn på mobile plattformer. I stedet for å sette seg foran PCen kan man bruke mobilkamera hvor som helst for å ta opp tegn og for å «slå opp» i tegnordboken.

Vi ser at Minetegn har blitt mer populært, og vi har nå (januar 2019) 5.600 brukere som har totalt 330.000 tegn i sine private tegnlister. Vi regner med at appen etter hvert vil bli mere populær enn webversjonen, og at det spesielt blir mye enklere å ta opptak av barnas egne tegn i naturlige situasjoner.

5) Oppsummering

Minetegn er et viktig bidrag til å bedre tegnbrukeres muligheter til å kunne kommunisere med andre mennesker.

Gode kommunikative muligheter fører til mindre frustrasjon og vil klart bedre livskvaliteten for den enkelte. Det å bedre kommunikative ferdigheter vil også gi større muligheter til et selvstendig liv og bedre utsikter til utdanning og jobb.

Gjennom at Minetegn har blitt tilgjengelig på mobil plattform vil verktøyet bli mye lettere å bruke i dagliglivet.

Statped vil fortsette å videreutvikle tegnordboken og tegnforrådet der, slik at tegnutvalget for brukerne av Minetegn vil bli større etter hvert. Vi vil også utvikle og vedlikeholde Minetegn som en gratis tjeneste til brukerne.

Vedlegg

MineTegn på mobil bruksanvisning - vedlegg til sluttrapport.pdf

Mine tegn

Kort informasjon:

Minetegn er en app der du kan lage din egen personlige tegnordbok. Du kan spille inn dine egne tegn, hente tegn fra Norsk tegnordbok og linke til video på YouTube. Du kan dele tegnene dine med andre – familie, venner, naboer, barnehage og skole ved å gi dem tilgang som gjest. De kan da bare se tegnene dine og ikke endre eller redigere. Du kan også få tilgang til kontoen din fra PC/Mac ved å logge inn på www.minetegn.no

Først må du opprette en brukerkonto.

Så kan nå logge inn som “Bruker” eller som “Gjest”.

Bruker

Bruker har fulle rettigheter til kontoen – også til sletting.

Gjest

Gjester kan bare se på tegnene dine og ikke endre eller redigere.

Glemt passord

Hvis du har glemt passordet kan du få tilsendt nytt passord på e-post.

Hjelp

Klikk på infosymbolet for mer hjelp.

Send epost til post@minetegn.no hvis du har spørsmål eller kommentarer.

Ny bruker

Minetegn

Gjest Bruker

Logg inn

Brukernavn:
ditt brukernavn

Passord:
ditt passord

Logg inn

Ny bruker/Glemt passord

Registrer deg Glemt passordet?

i @

Når du klikker «Registrer deg» får du dette skjermbildet:

Registrere deg

Fornavn:
Ditt navn *

Etternavn:
Ditt etternavn *

E-post:
Din e-post *

Brukernavn:
Ditt brukernavn *

Passord:
Ditt passord *

Gjenta passord:
Gjenta ditt passord *

Under velger du gjestepassord!

Gjestepassord:

Brukernavn:
Ditt brukernavn *

Passord:
Ditt passord *

Gjenta passord:
Gjenta ditt passord *

Under velger du gjestepassord!

Gjestepassord:
Ditt gjestepassord *

Gjenta Gjestepassord:
Gjenta Ditt Gjestepassord *

Register Nullstill

Du må fylle ut alle feltene.

- Brukernavn kan du velge fritt – prøv gjerne med fornavnet ditt.
- Husk å notere passordene – du kan sende brukernavn og gjestepassord til de som skal kunne se tegnene dine. Ikke send ditt eget passord (brukerpassord) – da kan andre endre og slette tegnene dine.
- Brukerpassord og gjestepassord kan ikke være like. Minimum 5 tegn for brukerpassord og minimum 3 tegn for gjestepassord.
- **Brukernavn og epost-adresse er spesielt viktig å huske – hvis du glemmer passordet kan du få tilsendt nytt passord på epost hvis du husker disse to tingene.**
- Klikk «Registrer» og du kan nå logge inn på din nye konto på MineTegn.

Hjemskjermen

Første gang du logger inn som bruker får du dette skjermbildet:

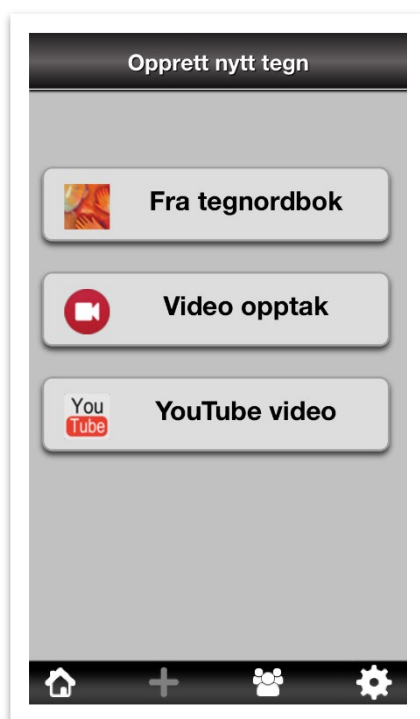

Du får her se ordlisten din (første gang du logger inn vil ordlisten være tom).

Hvis du er logget inn som gjest vil du ikke se plusstegnet og tannhjulet på undermenyen.

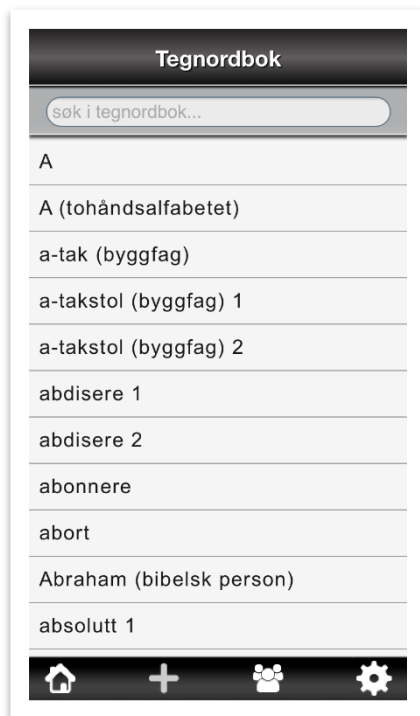
Opprette tegn

For å legge inn tegn i ordlisten din må du velge plusstegnet (+).

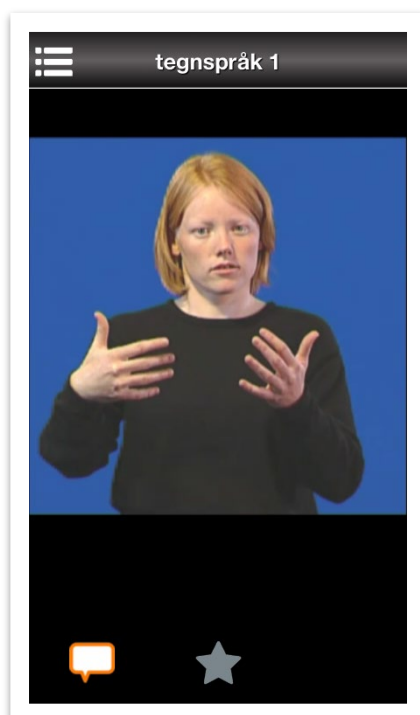

Opprette tegn fra Norsk tegnbok

Når du klikker «Fra tegnbok» får du se dette skjermbildet:

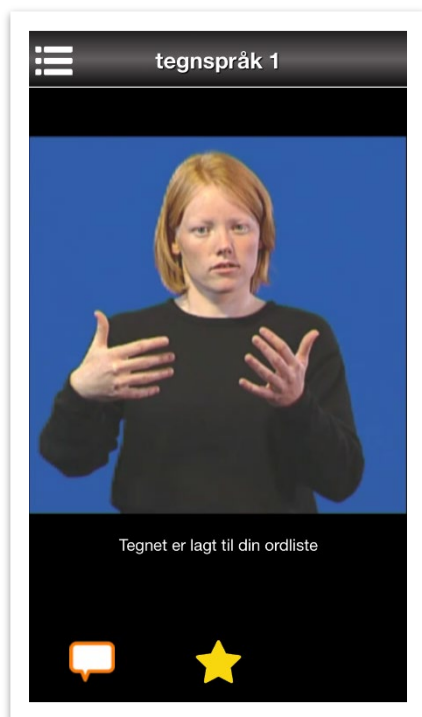

Her kan du hente tegn fra norsk tegnbok inn i din ordliste. Du kan søke etter tegn eller bla i ordlisten for Norsk tegnbok. Når du har klikket på et ord får du se videoen:

Du kan **klikke på stjernen i videovinduet slik at den blir gul**. Da er tegnet lagt inn i din ordliste.

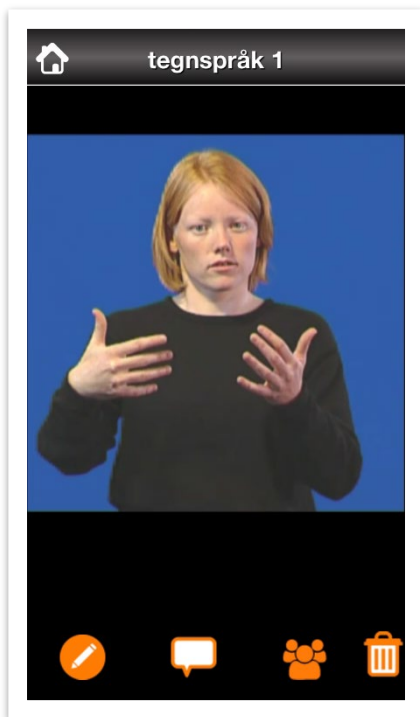
Hvis du klikker en gang til på stjernen blir den grå igjen og tegnet forsvinner fra din ordliste.

Klikk på «hamburgermenyen» øverst til venstre for å gå tilbake til Norsk tegnordbok.

Nå kan du opprette flere tegn fra Norsk tegnordbok eller klikke «huset» for å gå til hjemskjermen med ordlisten din.

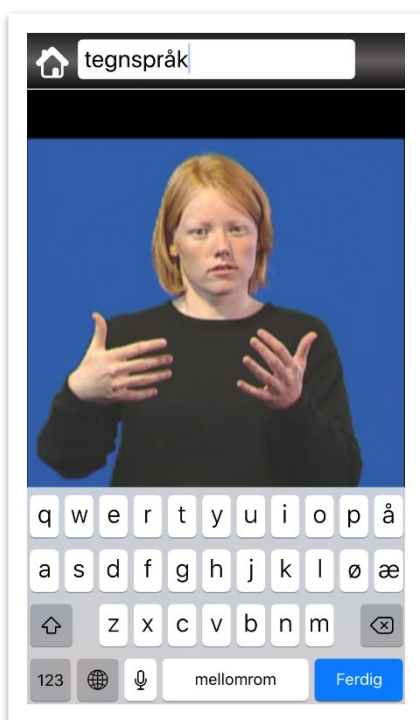

Klikk på et ord i ordlisten for å se tegnet.

Her kan du se tegnet og redigere informasjon om tegnet med de oransje symbolene nederst:

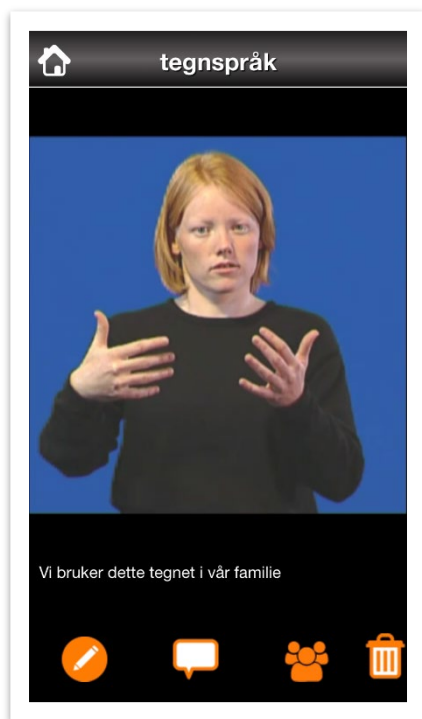
- Klikk **blyanten** for å endre navnet på tegnet (ordet som vises i ordlisten)
- Klikk **kommentarsymbolet** for å legge til en egen kommentar (som vil vises under videovinduet)
- Klikk **gruppesymbolet** for å legge tegnet til en gruppe (du må først ha opprettet minst en gruppe)
- Klikk **søppelkassen** hvis du vil slette tegnet (ingen fare med å slette tegn som du har hentet fra Norsk tegnbok – de kan du opprette på nytt, men hvis du sletter egne opptak kan du ikke få dem tilbake).

Her kan du redigere ordet i ordlisten.

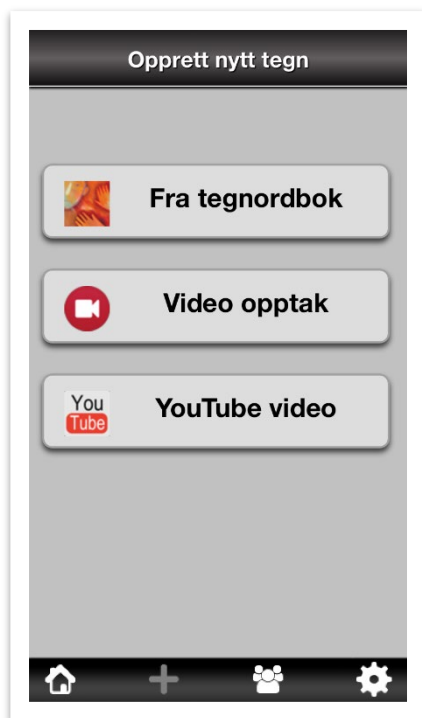
Tips:

Hvis du bruker flere skriftspråk, kan du f.eks. endre ordet «hus» til «house» eller evt. «house – hus» på ordlisten.

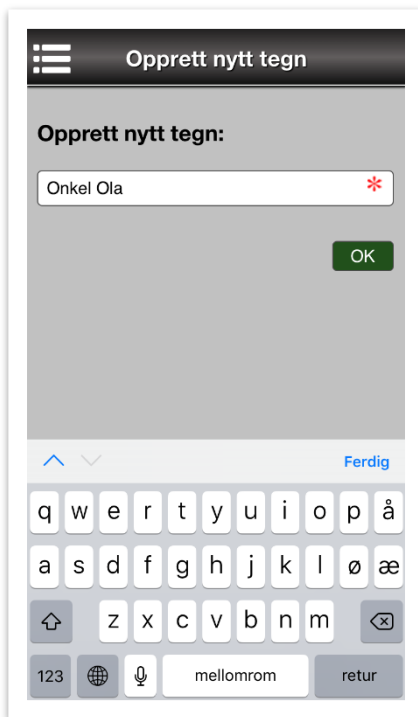

Hvis du legger inn kommentar vil teksten komme under videovinduet.

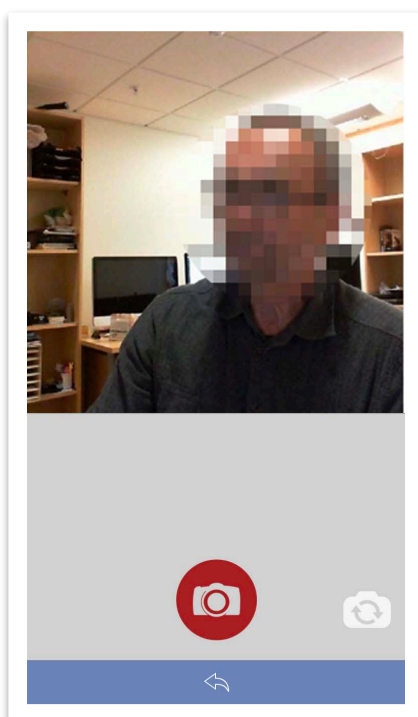
Video opptak

Hvis du vil **spille inn egne tegn** med mobilkameraet klikker du på «Video opptak».

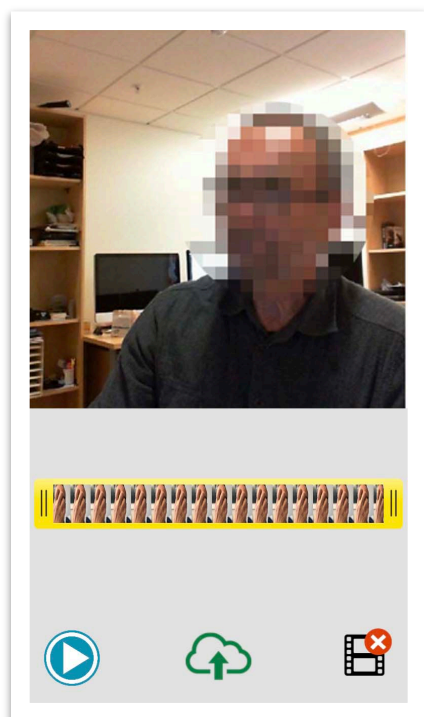
Skriv først inn navnet på tegnet (ordet som skal stå i ordlisten din) og klikk OK.

Du får nå opp bildet fra selfie-kameraet (klikk det lille hvite kamerasymbolet hvis du vil bytte til frontkameraet).

Klikk det røde kamerasymbolet når du er klar til opptak.

Det kommer opp «Gjør deg klar» på skjermen og det telles ned fra 5 til 1. Når det står «Start» begynner opptaket, og det telles opp igjen fra 1 til 5. Opptaket stopper da automatisk, men du kan stoppe opptaket manuelt ved å klikke på kamerasymbolet.

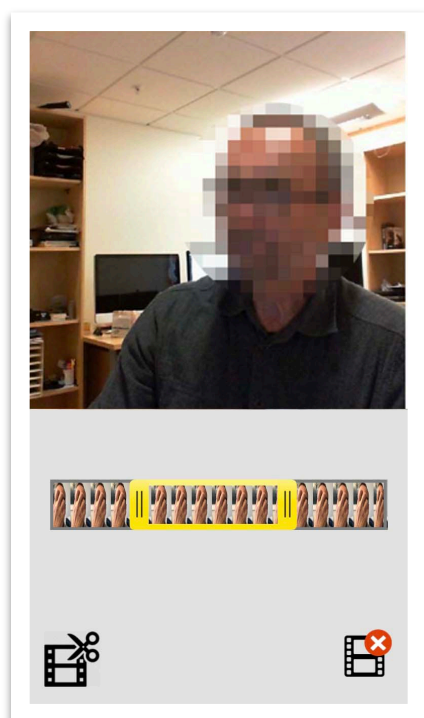

Du kan se opptaket ditt ved å klikke på avspillingssymbolet (til venstre).

Hvis du er fornøyd kan du overføre tegnet ditt ved å klikke på den grønne skyen (i midten).

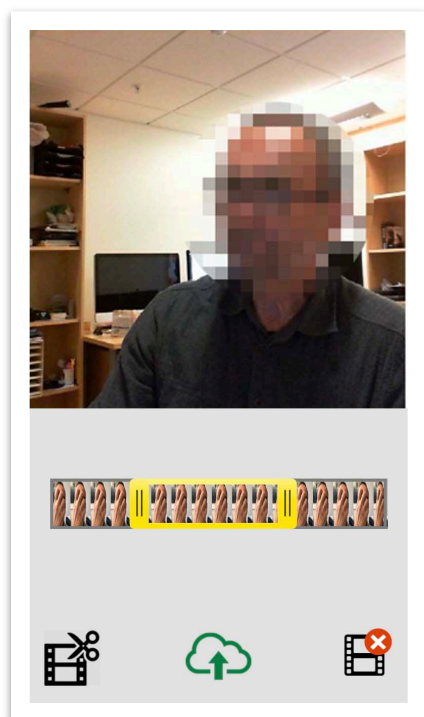
Hvis du er misfornøyd og vil ta opptaket om igjen klikker du filmrullen med rødt kryss (til høyre).

Hvis opptaket av tegnet var greit men du vil redigere bort litt på begynnelsen eller slutten kan du dra i de gule «håndtakene» under videovinduet.

Klikk på videovinduet hvis du vil se resultatet av redigeringen.

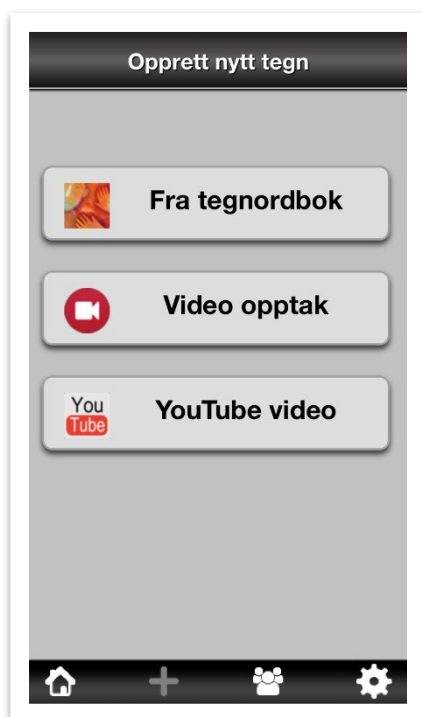
Når du er fornøyd klikker du filmrullen med saks (til venstre).

Hvis du er fornøyd med redigeringen kan du overføre tegnet ditt ved å klikke på den grønne skyen (i midten).

Du kommer nå tilbake til ordlisten din og kan teste tegnet ditt, legge inn kommentarer og tilordne grupper.

YouTube video

Hvis du vil **vise video fra YouTube** fra ordlisten din klikker du på «YouTube video».

Dette kan være aktuelt dersom du har tatt egne opptak på YouTube-kanalen din eller du vil bruke andre videoer fra YouTube i ordlisten din.

Da unngår du begrensningen på 5 sekund video som er lagt på egne opptak med mobilkameraet.

Opprett nytt tegn

Opprett nytt tegn:

Tommeltott slikkepott *

YouTube link:

<https://youtu.be/TdRDM9-wcPE> *

Gå til YouTube OK

Ferdig

Skriv først inn det ordet du vil ha i ordlisten din.

Hvis du kjenner YouTube-linken kan du skrive den inn manuelt (eller lime den inn hvis du har kopiert den fra en annen app). Klikk OK hvis du har gjort dette.

Ellers kan du klikke den røde knappen «Gå til YouTube» for å søke opp video-linken.

Youtube

Tommeltott x 🔍

tommeltott hvor er du ↩

tommeltott slikkepott ↩

tommeltott sang ↩

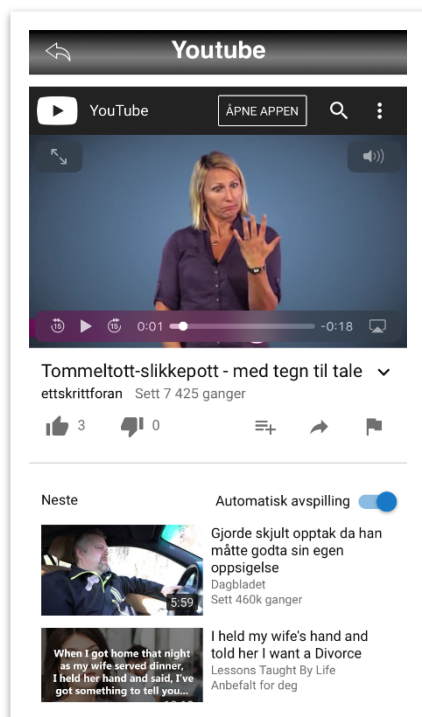
tommeltott ↩

10-Kronersmarked hos MENY 0:11

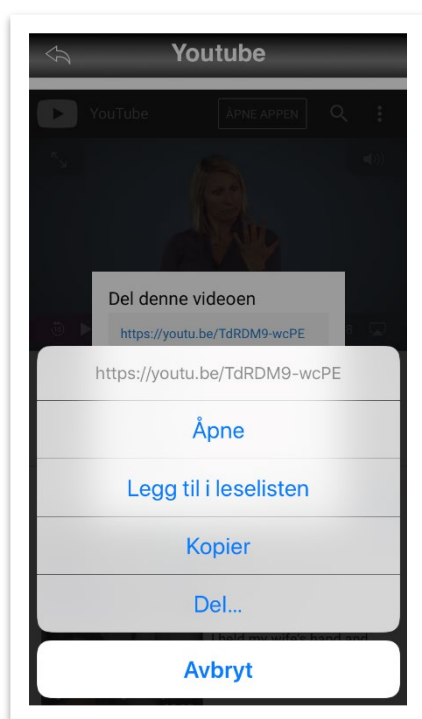
Ferdig

Søk

Du kan søke opp video i søkefeltet.

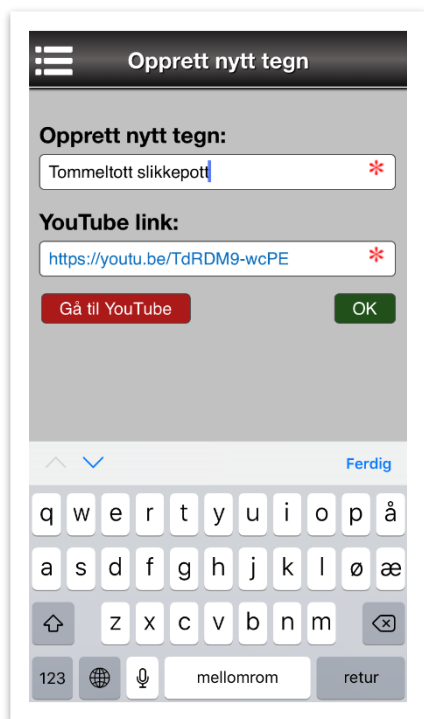

Når du har funnet videoen du vil ha klikker du på pilen til venstre for flagget.

Hold fingeren på linken og klikk «Kopier».

Klikk på pilen helt øverst til venstre for å gå tilbake til Minetegn.

Linken er nå kopiert inn i riktig felt og du kan klikke OK.

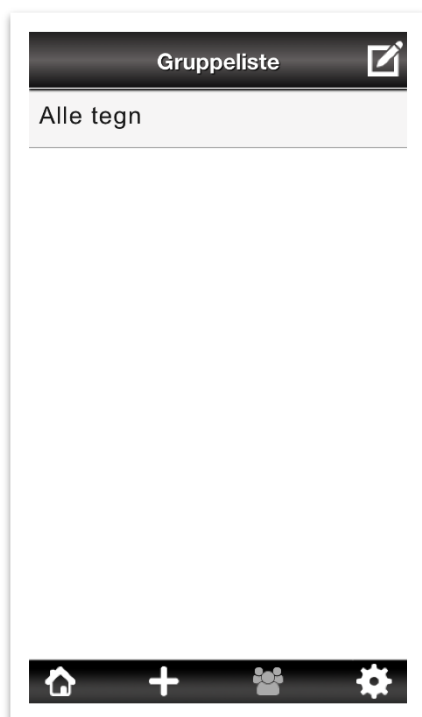

Nå er det nye tegnet fra YouTube synlig i ordlisten din.

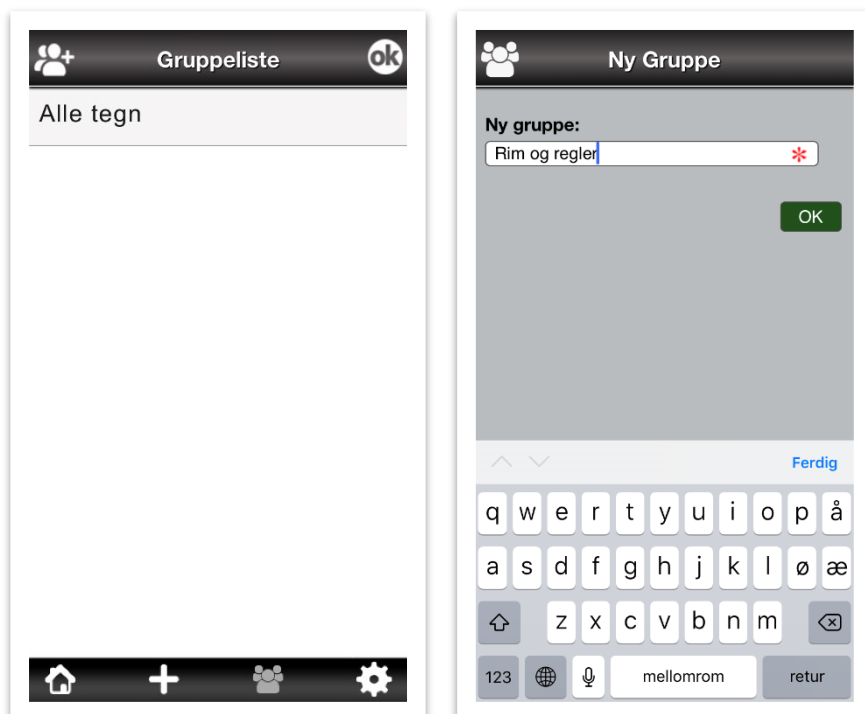
Gruppeliste

Hvis du oppretter grupper, kan du få sortert tegnene dine i ulike kategorier.

Når du klikker på gruppesymbolet nederst (mellom plusstegnet og tannhjulet) får du se liste over gruppene dine, og du kan velge å se tegnene i en enkelt gruppe ved å klikke på gruppenavnet.

Hvis du vil opprette nye grupper eller redigere gruppenavn klikker du på «blyantsymbolet» øverst til høyre.

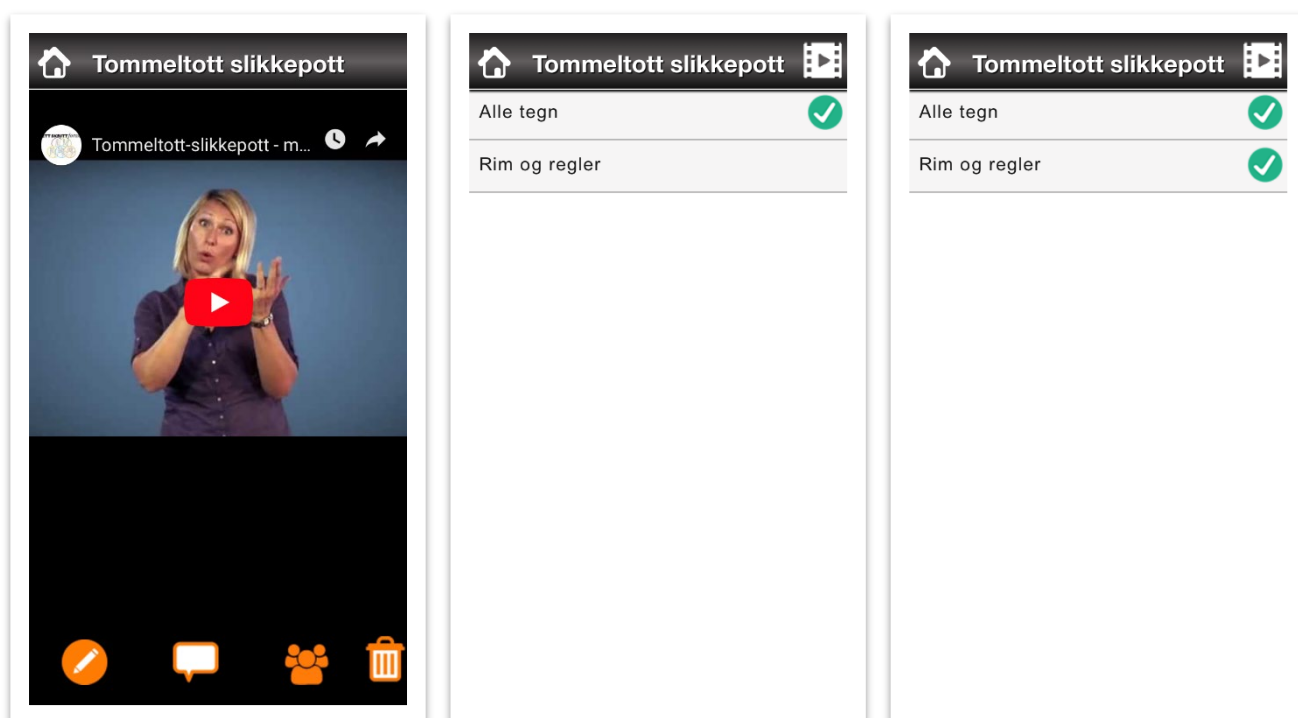
Klikk «gruppe med +» øverst til venstre for å lage en ny gruppe.

Skriv inn navnet på den nye gruppen og klikk OK.

Du kan bruke gruppene fra tegnordbok, eller lage dine egne (for eksempel «familien min», «mat», «mine egne tegn», «Kurs 1», «Nye tegn» osv).

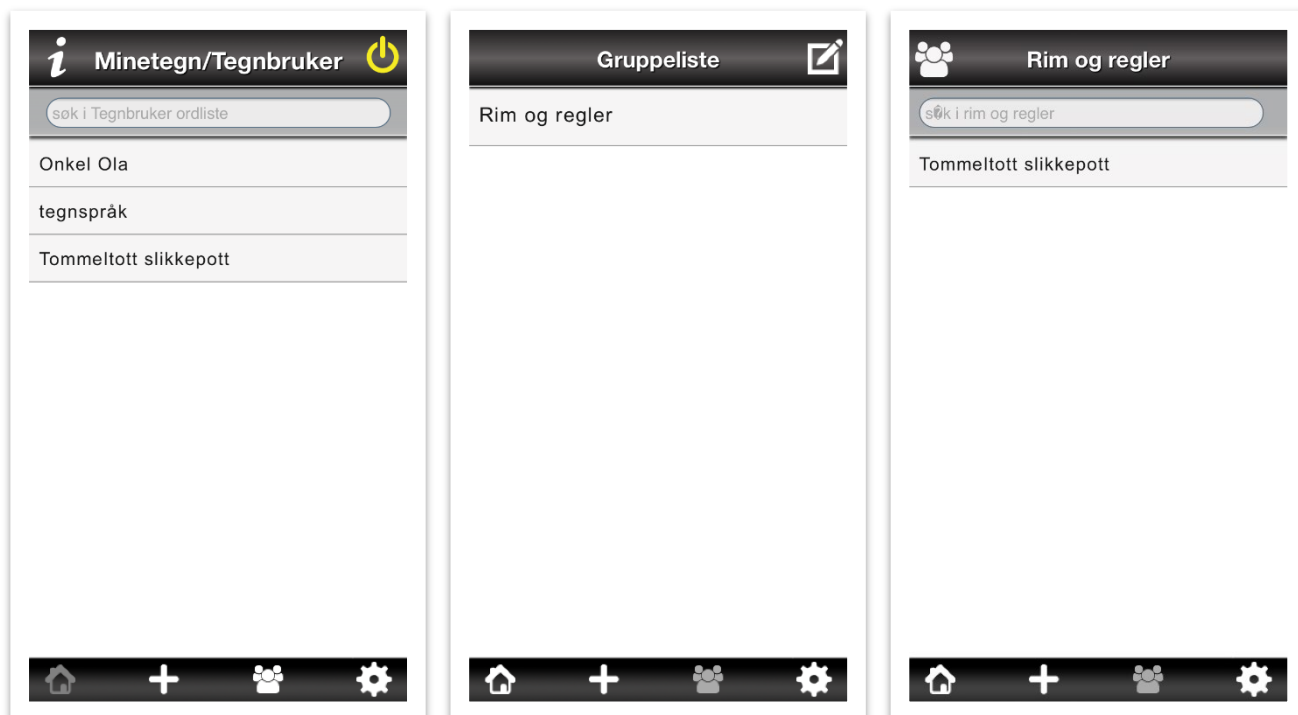
Når du vil legge et tegn i en eller flere grupper klikker du først hjemssymbolet («huset»), og velger riktig tegn.

Klikk det oransje gruppesympolet nederst (til venstre for søppelkassen). Da får du opp gruppelisten din og kan velge hvilke grupper dette tegnet skal legges i (maks tre grupper).

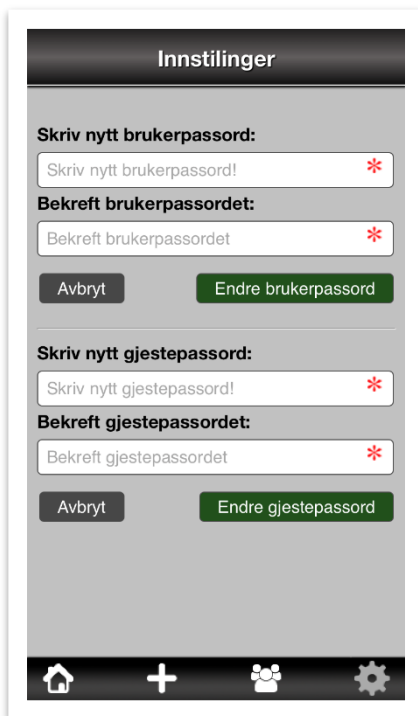
Når du nå velger en spesiell gruppe, ser du bare tegnene i denne gruppen.

På øverste del av skjermen kan du se om du er på tegnlisten din eller om du bare ser tegnene i en spesiell gruppe:

Innstillinger

Du kan endre passord hvis du klikker «tannhjulet» nederst til høyre.

Innstillinger

Skriv nytt brukerpassord:

Skriv nytt brukerpassord! *

Bekreft brukerpassordet:

Bekreft brukerpassordet *

Avbryt Endre brukerpassord

Skriv nytt gjestepassord:

Skriv nytt gjestepassord! *

Bekreft gjestepassordet:

Bekreft gjestepassordet *

Avbryt Endre gjestepassord

Hvis du vil slette kontoen må du logge inn på webversjonen på www.minetegn.no